

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Соединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 250 (9932) 1975 чылдың октябрь 24, пятница 1925 чылда үндээлдегитинген Өртөө 2 кел.

Эш Л. И. Брежнев эш Д. Лазарны хүлээп алган

СЭКП ТК-ның Чигине секретары эш Л. И. Брежнев Совет Эвилелинде албанчыл найрадык аян-чоруун кылып чоруур ВСАП ТК-ның Политбюрозуңуң кежигүнү, ВУР-нуң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Д. Лазарны октябрь 22-де хүлээп алган.

Беседа үеинде даштыкы политикаң чамдык чутула айтыргаларың, делегей харылааларыңа чамдык чымыр-чымдык калбарың болгаш хамыктың даштыкы, тайбың болгаш социализм дээш демиселдиң соругаларың база чугаалажып көргөн. Европада айыл чок чорук болгаш кады ажыдажылга талазы-биле Хельсинкиге болган Чөвүлө хурал тайбың болгаш делегейиң айыл чок чоруун быжылгаарыңа, чамдык чымыр чоруудуңа дээр ээлеп шынарлы болдуларыңа утлуган күрүлериңиң хөдөлүшкүңерге каа чадамы айткан деп, эштер Л. И. Брежнев болгаш Д. Лазар демделгезин.

КЕЛИР ЧЫЛГА — ЧААГАЙ УРЕЗИН

Республиканың хову ажылдакчыларының амгы үеде кол сорулгазы болза келир чылдың чакыны тарылгазын чаагай урезини белеткээш, уруп алыры болур. Дыма хай ажыл-агыйлар урезини чогуур үезинде аңгылап урарыңа база арыглап белеткээрине улуг кичээлгеини салып турар. Ындыг ажыл-агыйлар чыл бүрүндө-ле тараа болгаш мал чени культуураларың доттаамал чаагай дүжүдүн ап турар. Чижээ, ССР-ниң 50 чылы аттыг, «Саян», «Бурунгаар», «Нак-Тей», «Революцияның чалбыжы», «Өк» совхозтар, «Наа-Хемде» «Коммунизмге орун», «Тилелгү», «Би-Хемде» «Халык» колхозтар чажар урезини чогуур үезинде аян белеткөөп ап келген. Олар урезини аңгылавышсаң, дораан-на арыглап эгелээр. Арыглаан урезиниң районнуң ийрүзүниң инспекциясыңа хынадып алыр. Ынчангаш урезиниң чажар шынарыңа чедир арыглаарың улуг соок дүжөр бетинде доо-зуптар.

Ам республиканың колхозтары, совхозтары тараа база мал чени культуураларың урезиниң 38,1 муң тоннаны уруп алган. Ол—планның 69,1 хуузу. Оң иштинде кызыл-тас урезини урарың планн 109 хуу, арбайың—20,1 хуу, суланый—34,1 хуу, чижге-тарааның—26,9 хуу күүсеткен.

Улуг-Хем, Чөөн-Хемчик, Барыын-Хемчик, Тес-Хем, Эрин районнарың ажыл-агыйлары урезин уруп алырың четпес чорууду, планн 8-тен 58 хуу чедирген. Ол ажыл-агыйлар харентиг өсө культуураларың урезиниң орнап алыры-биле кызыл-тас урезиниң боттары уруп ап болур аргалыг. Ындыг турбунже олар ону кылбайн турары шын эвес.

Республиканың колхозтары, совхозтары 18,6 муң тонна урезиниң анализдери-биле районнарың күрүзүниң инспекцияларыңа киирген. Ол— бар урезиниң чүгле 49 хуузу. Ук урезиниң 87 хуузуң хынап көргөн. Оң түңүлүндө, хынаан урезиниң 65,4 хуузу кондициялыг, ынааарга бирги, ийгилиг кыластык урезини—32,1 хуузу болган. «Саян», «Тока аттыг», «Бурунгаар», «Кызыл туң», «Революцияның чалбыжы», «Ион-Тей» совхозтарың болгаш өске-даа чамдык ажыл-агыйларың хынаткан урезин бүрүнү-биле кондициялыг болган. Ба ажыл-агыйларың агрономнары келир чылдың дүжүдүңе иш шынарың урезини белеткөөп алыр дээш ажыл-агыйыңы бзу-биле сагыш човап, урезин арыглаашкыны болур-чогууру-биле организастап турар.

Ынчалзажок чамдык ажыл-агыйлар урезиниң уруп белеткөөп алырыңа, оң шынарың хынадырыңа ам-даа шөөлүг кичээлди салбайн турар. Чижээ, «Сулпан», «Барлык», «Шекпээр», «Хемчик», «Тэли», «Чыраа-Бажы», «Сут-Хел» болгаш «Шивилги» совхозтарың бар урезини арзының талазы-биле кондициялыг эвес, тодаргайлаарга оң арыглаашкыны организастаан. Ынааарга «Нүш-ажылдың хосту», «Бай-Тал», «Алдан-Маадыр», «Шамбалыг», «Дөң-Төрөвн», СЭКП-ниң XXII съездин аттыг совхозтар анализ кылдылары-биле районнарың күрүзүниң инспекцияларыңа чамгыс шентер-даа урезин чорутпаан. Ба үстүндө айтыткан ажыл-агыйлар урезиниң арыглап сорттарын ам-даа саада-дып турарың ужуру билдинмес.

Урезин арыглаарыңа хергелээр ОСМ-4,5 деп нарын машиналар болгаш ЗАВ-10 база ЗАВ-20 деп тараа арыглаар пунктлар республиканың ажыл-агыйларыңа четир сангыч бар. Урезин арыглаарыңа ол машиналары ийи ээлчег-биле ажылдаарың организастар болгаш ук аныктың шынарың доттаамал контролдаар харек.

Колхозтарың, совхозтарың, районнарың нөдээ ажыл-агый эргелелдериниң, унүш кыгалааның стацияларыңың болгаш районнарың күрүзүниң инспекцияларыңың агрономнары урезиниң арыглап турарыңың шынарың доттаамал контролга алыр, ажылды организастарыңа база техникада четпестерни чалдыларыңа ажыл-агыйларга практиктик дуза-ны чедир ужурулу.

Урезини арыглап белеткээриниң болгаш шыгжал наага-лаарыңың бүгү негелдерин бүрүн сагыры болза, чүгле ыңчан эки шынарың урезини, а ындыг болганда келир чымын чаагай дүжүдүңү ап болур.

Ба чугула ажылда хаара тутунган ижилдериниң ортузунга социализмге чарышты малбаа-биле организастары, урезин арыглаашкыныга материалдык союуругалдык хемчеглерин, тодаргайлаарга, урезиниң бирги класска чедир арыглаанда кол төлөвүгү 50 хуу, а ийгили класска чедир арыглаанда 30 хуу немелден бээрин ажылдаары эргежок чугула.

Бар бүгү урезини бүрүнү-биле арыглап белеткээш, ону беш чылдың баштайгы чазын эки шынарың урезиниң уткууру республиканың хову ажылдакчыларының СЭКП-ниң XXV съездине төлөпкит болзо болур.

УЛУГ ОКТЯБРЬНЫ ТӨЛӨПТИГ ТӨЛӨПТИГ УТКУУЛУ!

Шалыпчы тудугнуң ийги ээлчээнде ЧЫЛЫГНЫ БЕРИП ЭГЕЛЭЭН

Ак-Довуракта комбинаттың ийги ээлчээниң тудуңда «Шын», «Тувинская правда» солуннарың корреспондент пунктуңдан бо солунуң аруп турда, дараазында медални биске дыңнаткан: — Ийги ээлчегиниң тудуңда ажыл көчүтүп хайымышкының чорууп тур. Бир өөрүчүтүп чүүл болза, чаа туттунуп турар кол көрүсүңе үрде маван чыгып дамчыдыгызы киирерин бо неделяның эгезинде шөпөп эгелээш болур. Ол шөпөлдө чедир шөпөлүң эртер. Ынчангаш дерителер өп-тектелери, савтехниктер, энергетиктер чыгып дамчыдыгызың дараазында хүнерде база бус басымыңа-биле шөпөлөр. Оң соонда олар кол көрүсүңүң даанда чыгып бөөр дерителерин эдиктер ажылдаткан.

Улаштыр ында беш дамчыг камераларың болгаш 78 кезек автоматтык дамчыдыгыларын ажылдадыппаңар. Дараазында бир шакта үш түс муң килокалорийниң бөөр өп кезек агрегатты хөдөлүшкүңе кииргенер. Ам кол көрүсүңүң амдырал хайдырыга өрөөлдеринче чыгып берип эгелээш. Тудугжуларың хамык ээлчеглери, бригадалары сонгаларың шилдөөрин, чыгылашкыны, сыскымшкыны кылырың үргүчүлөп турар. Ол ажылдар доостурга кол көрүсүңүң бүгү-ле кайтарыңа чыгып дөңдөк кылдыр дамчыгы эгелээр. Ынчал шеверел ажылдары кылып турар ажылчыларыңа таарымчалыг байдал тургуступтан.

МЕХАНИЗАСТААРЫ ЧУГУЛА

Ак-Довуракта «Тыва даг-дугу» комбинаттын ийги ээлчээниң комплексинде тудуг-монтаж ажылдарың тудугу кол-лективер калбарың. Амгы үеде ажылдап кол-лективер шукатурлар, чугайлар болгаш оон өске-даа хевириниң шеверел ажылдарыңа калбаа-биле шилчээш. Янзы-бүрү хевирини шеверел ажылдарыңа шалыпчы чорутарыңа механизацияны ажылдадып турар улуг шаптыкты чедирип турар. Бо тудугта барган шеверелдериниң элэи хөй бригадаларыңдан амдыктың чүгө-ле Нина Оюунуң бригадасы шеверел кылырың механизастарың чедип алган. Ынчангаш олар бажының халаларың, белик дээшпирлериниң конуңт шалымың чугайлап, хүнде үлүң 120 хуу чедирип турар. Оларын чедириптиң ажылдаарыңа СО-562 чаргалдыг коходу болгаш чугай чаштырар аппарат улуг илгин берип турар.

Чыдар чаштырыга аппараттарын дүргөп тургузуу, ажылдаарга кииреринче база-ла чугула сагыш салбайн, ол ажылды мынчага чедир, хождоола келген. Улуг тудугта ажылдап чедир берген хөй тудугу бригадаларың ажылчыларың белик кайтарыңа хождоола, экилдөөргөн чугайы ам-даа хол-биле носилкалап, демп-руунуң дажылавышпаан. Оларын хөй кезин тудугта хергелээр ужурут хождоола белик хүнде-ле ийи тонна кирея хол-биле дажылап тур-гуйлар болгаш. Тудуг таныпче хождоола, чугайны өбө-дөр бээрин база багай ботта-дырып келген. Оң учурунда Союз Сувактын, Нада Суваро-вның бригадаларың шеверел-лективер чамдык хүнерде тудуг материалдарың үзүк-теги бээрледиң долу эвес күш-биле ажылдап келген. Экилдөөргөн ишчээр дораан тәне бээр, ажылды механизастарың вааны тудугта күш-ажылды бүүрүчүлүгү белидеринге улуг шаптыкты чедирип турары мында партия, профсоюз, комсомол организациаларың удурутчу ажылдакчылары биле турда-да, ол четпестерин дораан чылдары дээш шының хемчеглериң салбайн турарлар.

Ханаларың маалгаштар, чугайлар ажылдарыңа колуудуңа профессионал-техниктиг уңуш-шөөр дооскан 17—18 харлыг уруулар ажылдап турарлар. Олар хождоола, чугайны хол-биле дажылап, барык он ажык кайтарың үндүрүрүнүн аар болгаш шилдичи берген бил.

«Шын», «Тувинская правда» солуннарың редакция кореспондент пунктуу. Ак-Довуракта

МАЛ ХУР КЫШТААР

Каа-Хемде «Коммунизмге орун» колхозунун мал чени белеткээр механизастаттың бригадасы 1646 тонна ситенин белеткээш, планн бүрүн күүсеткен. Ол дээш шудуруг демиселди үш ай ажыр чорууду келген. Сиген шөлөрүнө ийи-бүрү он беш механизастат ажылдап турган Владимир Михайлович Двогалоола удуруткы бригаданың ситениңиң шөлөрүн, чооголардан, арта шитиниң өзендеринден, хараган арзындап—сиген үңгөч чорудурун оңу кезип белеткен, мал чениниң күрү-чүрүн тургузуп турган. Бо херге хандыг берелер турбаан дээр. Ынчалза-даа шудуруг демиселдин түңүлүндө че-

диншкн чедип алдыган—план күүсеттиген. Сиген белеткелерге дуржулгалыг ийи механизастор Боттарын ийи дуалакчы-биле ам 300 ажы тонна саваны тырып боодалда. Оларын агрегаттары чамгыш шак хер-дээ үзүктөлүшкн болдурубайн турар. Ам колхозта немелде чен муң тонна чедип турар. Ынчалзажок ону белеткээрнү үзү-дүлүтүшпеш.

ПЛАН КҮҮСЕТТИНГЕН

Мөңгүн-Тайга районун «Мөңгүн-Бүрөн» колхозунун чамдык ижилдерин доозуучу амда алган социализмг хүлээлериң күүсээр дээш күүсеттиңиң ижилдерин ажылдап турарлар. Колхоз эртерге тос айларда мыйсыкты бола малды өстүрерин 106,5 хойнуу—104,2 чыгып малды—100 хуу күүсеткен. Күрүңе дүк садарын 113,5 элтин—70,1 хуу боттадырып турар.

Хууда беш тыл планн ажыр күүсеткен. Бо хүнерде ону беш чылдың үзүңде ажылдап турар муракчылар ажылдагыяла өшөө эвес. Ыланга коммунист Серээ Серен-Чимат кооп беш чылда төрөн ко-хозуңа 1413 хураганы өстү-рүп бээр дээш хүлээлгезинде 74 хураганы артыкка өстү-рүп. Ол хойжу күрүңе беш чылда 2368 кг дүк бүүдөр күүсөөгүн 2464 кг кылдыр күүсеткен. Тоску беш чылдың планн оонадаларың күүсөөгүн хойжуларга Намы Мөңгүн-оол, Иргн Чамбай, Иргн Көмбү болгаш өскөөр-даа хамдарың. Ындыг чедиршиңи олар эрес-шудуру күш-ажы-лы-биле чедип алганар.

«Мөңгүн-Бүрөн» колхозтуң амдык-ижилдери СЭКП-ниң XXV съездини күш-ажылы белеткериң уткууру дээш бо хүнерде мал кыштагалашкы-нында белеткелди организастап чорууду, шудуруг ажылдап турарлар. Д. КУУЛАР.

ДУҮН АК-ДОВУРАККА ШАЛЫПЧЫ ИШ ДЭЭШ

Бо чылдың үшкү кварталында «Тыва даг-дугу» комбинат чедиршиңиң ажылдаары. Оң коллективниң продукция бүдүрүрүнүн планн 104,4 хуу, ону сабгарымын—101,3 күш-ажылды бүүдүрүчүлүгүңүң планн 102,2 хуу күүсөөтөн. Бо коллективке СЭКП обкомунунун чарышка тилекти болган. Бо коллективке СЭКП обкомунунун чарышка бирги чарышка тилекти болган. Бо коллективке СЭКП обкомунунун чарышка бирги чарышка тилекти болган.

22-де черден 84 миллион километр ирай берген болгаш Венерга 972 муң километр коокшыл берген. Ол стация октябрь 25-те Венераның коок-кавымыга чедө бөөр. Ырак космос харылаашкы тударыңың төвү «Венера-9» болгаш «Венера-10» автоматтыг стациялары утлар-башкарбышпаан турар. Хонар аппараттың болгаш ол планетаның кылдым спутнигиң дузазы-биле бир-ле дугаларыңа Венера планетаның эртен бузуу-биле шыңчелдөөрүнүн түңүлүндө ажылдап, кылып, шыңчелдөөрүп турар. Совет Эвилелиниң Коммунисттиң партиясыңың XXV съездинде мурнуу чарымында чедип алган эсет космонавтикамын бо эң чаа шыгарапай чедиршиңиң— Совет уругтун эртен-техниктиг чедиршиңиң, он удузунуң чогадыкчы сорук кирдишкениңиң кайгамчыктың херечилең, космос дөңгөмө ажылдагы кырып шигээлериңге төлөпкит салымчыны боюн турар. А. ЧЫЧАН-ООЛ

СЭТА-ның дыннады ВЕНЕРАНЫҢ БАШТАЙГЫ КЫЛЫМАЛ СПУТНИГИ

Совет эртен болгаш техникка Венера планетаны шигээлериңге чаа хайгамчыктың чедиршиңиң чедип алган. 1975 чылдың октябрь 22-де планеталар аразында ухар автоматтыг «Венера-9» стация 136 ко-нокутун иштете ушкан, 300 миллион ажык километрин эртерге соонда ол Венераны долган орбитажга үңгөп болгаш төгүдө Венера планетаның бир-ле дугаар кылдымал спутниги аларган. Стацияның кудулаң бадар аппараты Венераның адырыга барып ахар хопуңкан. Венера планетаның башталгыч чар кырылаазында 90 катан уулу башталгыч болгаш цельсийн-биле 485 градус температураның үезинде аппараттың хонган девискээринде планетаның баштайгы өвүр-хевириниң түрүнү бир-ле дугаарында алган. Планеталаа адырыга токтооруңа удурутчу ужуру ужуру үезинде «Венера-9» атоматтыг стация-биле харылаашкы 90 секундың адыган, ол үезинде стацияның жүзүшүшүрүн башкарган, оң иштинде системаның ийгилиги аманчыл шигээлериңиң токтооруңа параметрлерин сазыра болгаш космос делемине бооп турар физиктиг чүгүлөөни шигээлээш.

Стацияның ол планета чогуңда санап кааны девискээрге кирерин хандырып, кудулаң бадар аппараттың стациядан алдырылган, Венераның атмосфераның киреринге таарымчалыг байдалды тургузары-биле стацияның ужураг траекторияны ийи удаа утлар-башкарган. Автоматтыг стацияны Венераның атмосфераның киреринге ийи хонук чеглени турда, октябрь 20-де, оң кудулаң бадар ашарат адырылган. Кудулаң бадар аппараттың адырылган-ның соонда «Венера-9» стацияны октябрь 22-де Венераның кылдымал спутнигиңиң шийбөксүнүз орбитажыңа шийчтөөк болгаш ол планетаның кырында чор-ле дээрге 1500 кире километр ужуруп, ону ийи чырук кире үеде дескинип, чоруп турар. Спутникте тургускай аппаратуры Венераның атмосфераның байланы болгаш булуңтарыңың, сорунчалдыг шөлүнү тургузуун ук планетаны шыаа алган хуу шургананың девискээринде плазманың тургузуун шийчтөөргө ажылдар. Октябрь 22-де Москваның-биле 6 шак 58 ми-нута турда кудулаар аппарат Венераның атмосфераның секундала 10,7 километр түрделгезин кирген. Атмосферага аэродинамиктиг оожумлашкының үезинде кудулаар аппараттың бадарың дүргөп секундала 250 метр чедир оожумлашкан болгаш оң иштинде автоматтыканың дузазы-биле парашот системаны чыныккан. Парашоттар-биле бадар чыкканың үезинде планетаның булуңтарың кезип бир-ле дугаарында бүтү тал-биле шийчтээш. 50 километр белик чорда парашот системаны аппараттан алдырылган соонда, хонар аппарат боо аэродинамиктиг системаның дузазы-биле оожумлашпаан. Москваның-биле 8 шак 13 ми-нута Венераның кырына барып ахар дүшкөн. Планетаның атмосфераны таварып эртериниң болгаш оң кырында ажылдарыңың-даа үезинде аппараттың системаларың болгаш эртен апаратураның-даа чогулгалыг ажылдарың хонар аппараттың тургузуу таарымчалыг бооп, хандырган. Хонар аппараттың кудулаашкының үезинде

болгаш оң хонупканың соонда 53 милуңаң дүргүзүң-даа чылда эртерге эртен аппаратураның дузазы-биле планетаның атмосфераның болгаш кырылың байланы шийчтээш, а ол иштинде оң хонупкан девискээриниң дүзү-хевирин дамчыткан. Хонар аппараттың сигнал-мелдөөлөрү Венераның кырында кылдымал спутнигиң хулазы алган, черке улаштыр адындап турган. Планетаның булуңтуу кайтарыңың, Венераның атмосфераның оптиктик байдалдарың болгаш параметрлериниң дугайында, оң кырында хонар чырытканың дугайында, а ол иштинде аппараттың хонган девискээриниң доозуң-доору-наың физиктиг шынарыңың болгаш хевириниң дугайында түңүлүндө алдыңган. Венера планетаның кылдымал спутниги—«Венера-9» деп автоматтыг стацияда Владимир Ильич Ленинниң туруук чурбан ымыда бар. Ынааарга хонар аппаратты ССР-ниң күрүңе суде земдээш чурбан ымыда бар. «Венера-10» дээр автоматтыг стация ужу-душкучуң үргүчүлөп бар чоруу. Ол октябрь

МЕХАНИЗАТОРЛАРНЫҢ ИНИЦИАТИВАЗЫ

Дүжүт ажаал алдынган: чурттуң чөөн талазында безин машина-техниканың ширээндээ даажы нэмдип келген. Бо чылын шыкша агрегаттарның мындагы массалык бедик будурунчулуг амылдааны ажаал алышкынын кайы-даа чылдагы үе-синде турбаан боор. «Күш-ажылдык эң-не бедик будурунчулууну чедип алыры, машиналарның техниктиг аргаларын оң делу ажылдар дээш кедээ ажил-агый механитарларның шимчээшкенин дугайында» СЭПТ Тех Комитетиниң доктаалыгы хары кылдыр чаңгыс чүгле Курск обласка безин 700 чыгам механизаторлар техниканы ажылгаарына тергин дээш бедик көргүзүлгөни чедип алган.

Дайынчы хөөн кошша дивизи, харын улам сорук кирген. Чуваш АССР-ниң, Курск болгаш Анжиян областарының механизаторларның чаа инициативазын СССР-ниң Нездээ ажил-агый министрствозунуң болгаш «Сельхозтехника» коллегиялары, кедээ ажил-агый база бепетелдер амычылдарының болгаш албан-хаакчыларның профессионалиниң ТН-зы чүүлүг деп көргөн. Онгу беш чылдың баштайгы чылын чызынган бугу техниканы хуусаа бепетел болгаш бедик шынарлыг бепетелээр, партияның XXV съездинин төлөтпиг уткуур — оларның эгелээшкенин лозуну ол.

Эгеленчилерин социалистг хүлээлгелери — он-он пунктулардыг. Хамыктың мурунда кол машиналарның болгаш дөрт-херекселдерин күсү-кышы септелгениниң планын партияның съездинин амычтынар үезинге чедир күөсүдөр, тарылганы бугу техниканы тарылга эгелээшкенин мурунда-ла-ла белен байдалдың шугуунга тургузар деп шийтирилген. Нездээ бепетелээр, оларның мергелини бедиктеринче база улуг ичингелерин салып турар. Чижээлээр, Чувашияга техниканың ийи элчеге амычылдарын хандыгар дээш иш дургузууда 1350-ден эвээш эвек трактористерин болгаш комбайнерлерин, а Курск обласка — 9400-тен эвээш эвек бепетелээр, трактористерин, машинистерин 55—65 хууздун эвээш эвек бири болгаш ийги кластарыны болгаш дээш механизаторларга чаа аттестация тылсырын база төлөвилсэн.

Оң алыс сорулгазы — машина-трактор парынган ажыгларын экижерлерин ол болур. Партияң будурунчулуун Чувашияның ажил-агыйларынга чедир, Курск обласка — он хуу бедиктерин шийтирилген. Оң аңгыда, машиналарның септелгенине болгаш техниктиг ажаалдазына аша-хөрөнгилер чарыгалдарын эвээшчедирин, хей нефть продуктуларын камнап алырын көргөн.

Инициативаларның эгелээшкенин чүгле деткип, чүүлүгүн-ген эвек, харын ажил-агыйларга калбаа-биле чугалажырын болгаш бедик чылдың чызынган техниканы өй-шамдаа бедик шынарлыг бепетелээр дээш чарышты чер болганга организастарын сумелсэн.

(СЭТА-ның көрр).

ЧАЛГЫННАЛГАН ЭГЕЛЭЭШКИН

Харьковтуң транспорт машина тудуушкунуң Малышев аттыг заводунуң наң эзилдикчи В. А. Гуйкин чыл эгеленден бээр чус дугаар шалычы эзилдикчи кылган. Чоркта чаа ону СЭПТ-ниң хүрээленинге хүлээп алган партия организастарының бүзүрелин Вячеслав бодунуң шалычы ажы-нижи-биле бадыйлап турар.

Аныян коммунистг ажилдап турары бот-орулга-чарыгалыг мартен устануу бот чылын коммунистг күш-ажылдык коллективин деп хүндүлүг атты чедип алган. Уаастокта эң-не хүндүлүгдиг ижилер — боттарының ажил-херекзинг Бүлүг мастерлери апарган коммунистг болуп турар.

Анылдар чер бүзүрүгө материалдыг, энергетиктиг болгаш күш-ажылчы курамыларын камнаарының комплекстиг планын партия бөлүүндү инициативазын бугаар ында амылдап кылган болгаш чедикшигинин боттандырып турар.

Ажил-агыйн хынамчалыг башкаарына коллективте ийи бүдүү өрөмни турар апарган. СЭПТ кежигүнү Е. Л. Мальванын ууртканы коммунистг күш-ажыл школанында өрөдиге шынарлыг чоруп турар болгаш камналгыга база камныг болурун өрөдигиги кичээлдерин аңаа кашаа удаа эрттирген. Хүн бүрүнүң дүрген эрттирер хуралдарына шуткунчулар үнелиг дуржулганы түнөп, чызыларны шыгыгы анализтеп, оларны эдил алырын аргаларын кады төлөвилеп турар. Коммунист В. Г. Постников уурткан улусчу контроль постузу рейдерини үрүлчү чорудуп, четпестерин эдерин чүтүлдүгү чедип ал турар. Материалдарын, алаар чүүлү, электрэнергияны камнаары дээш чарыш турар болгаш алаарың көргүзүлгөни «Информация зирканарына» хүнүнүң-не көргүзүп турар. Бир-килограмм чигээттин, кылар чүүлүн, киловатт-шак энергияның өртек-үне-тин чүп дээрзин камнаада стандартг чугаалап турар.

Ол бугу чүүлөр бедик көргүзүлгөни чедип алырына дуздалар. Бо уааста үрүлчү бедик шынарлыг, химиктиг составының талазы-биле доктаал туртуштук наңы эзилдик турар. Тоску беш чылдың эгеленден бээр планда амыч бөрүк беш муң тонна наңы берген. СЭПТ-ниң XXV съездинге алдар кылдыр бо коллективте оналдага немей ам-даа ийи чус тонна наңы бээрин, оң бат-үнезин чигидерин хүлээнген.

Украинаның Компартиязының ТН-зы болгаш партияның Харьков обкомунуң бюрөзу наң эзилдикчи коммунистерин эгелээшкенин чүдүлдүг деп көргөн болгаш оларның дуржулганын чалбаа-биле негедерин сумелсэн.

Ан Харьков обласка үлөтүр будуругелериниң үш муң чыгам амычылдары намыг болуру дээш похода кирген.

М. ХАБИНСКИЙ, СЭТА-ның көрр.

МАЛ ЧЕМИН ШЫҢГЫ КАМНААР

Вистик республиканың малчыларына харысалгалык үс — мал кыштагылашкынын келген. Малды кыштан хуу, менди ажырап каяк-даа чүк эвек ажил болуп, үргүтү-ле тодаргай бергелери таварыштырып турар. Билдээ бо келер күш малчылардан хей хүжендиктиң болгаш мергелини негеп турар.

Ап чорукта улуг организастыг ажилды түнөпчө, бо кыштагылашкынын чылда, колхозтарнык болгаш совхозтарнык ажил-ишчелери интинин маалыга эркен чылдымыдан эвээш эвек, харын чамдык хевирлер талазы-биле эвээш хей мемерин бепетел аш шыдап. Октябрьниң 20-де мездээ-биле алырга, республикада 105,8 муң тонна сенаж, 8,6 муң тонна будук-буру, 1,8 муң тонна сенаж салган, 84,9 муң тонна селос болгаш сенаж, 33,8 муң тонна саван бепетелгенин.

Мал чеминде бепетелки республикада ам-даа үргүтүлгө-лүк. Саванын Краснодар крайның муруту таламы райондарында барып бепетелээр турар. Аңгы үеде бастыг республиканың 18 ажил-агыйнык механизастарынан бригадаалар ында саван бепетелдир чорудуп, 5,4 муң тонна саванын тырып боодалдаш, он 2,3 муң тоннаын сөөртүп чедирип алган. Билдээлөөк ам ажилды темпиз ам-даа оожум болуп турар. Саван бепетелээр турар ажил-агыйларын удуруткучулар планнаттырган 20 муң тонна саванаттыган.

ону мал чип, саван базил турар. Танды районда «Коммунисттин херек» колхозтуң Могай деп черде сенин каажалттымын, ону мал чип, өскө улус адылгылар турар. Ол шыкша фактылар Кедээ ажил-агыйлар дүжүлдүг станциясында, Эриин районунда «Чаа орук» колхозунда база бар. СССР-ниң 50 чылды аттыг совхозта таравын ажаал алган шолдерин саванын хөлээп-нерде хевээр, оларны болуп сарвааттарынын оожум чорудуп турар. Билдээ болуп болза, сарвааттаттымын ол саван уретири чугаажок.

Бо кыжын республиканың ажил-агыйларына керелеттинил турар 383 муң тонна сенаж, 132,7 муң тонна саванаттыган 132,7 муң тонна саванаттыган азы кем-биле малдып хандырттымын чүгле 34,6 хуу болуп турар. Чамдык районнарда мал чемин чоруп оларын катый алырга бөрин малдын кем-биле хандырттымын 70—72 хуудан ашыгай турар. Интинин маалыга кем-биле хандырттымын ол хире эвээш болуп турар, малга кемин болбазыраткыш бээрине улуг кичээлгил салыры эрежок чугула. Практиканың көргүзүп турарына биле алырга, болбазыраткыш ол хевээртини бээр, мал саванын 70—80 хууздун, селостун 80—85 хууздун, саванын 30—40 хууздун чип, а арткамы аңаа-ла саван чип хевр болуп турар. Болүүн болгаш хоодулуг чемини мынаар

ажылгаар чорук экономика талазы-биле хайы үре улуг кайражылы оон тодаргай шыкажы.

Чемин камналгалыг чарыгал, ону малга болбазыраткыш берип турган билдээ ажил-агыйлар эки түнөлдө чедип алганын эркен кыш көргүскен болгай. Чижээ, эркен чылын «Революцияның чалбыжы» совхозка бөдүү болгаш концентраттыг чеминер кыраг хуулукамы кылаш хойлары бо-биле кемгерил келген билдээ кургаг хуулукамы хой шугуу амычылдар чыгар болган. Ажил-агый илалыны эвээш чем чарыгал тургай, хойнуң продуктулуун чүгле худулаттын эвек, а он мурунда чылга дөңсүргө харын-даа бедиктен. Саванын хандыктын албатыракша малга бээрин бир дугаарында эвек-хөк «Кызыл тарачын» совхоз эркен кыжын база-ла он түнөлдө чедип алган. Ол ажил-агыйнык фермазында сүт савалдамы оон мурунда мал чемин эвек турган чылдымыдан бедик бедик болган. Билдээ болза-даа эркен кыжын чамдык ажил-агыйлар чыгарыны дээш шыкша илалды бөдүүн кемин бедик илалды хандырттымын, олчаан-дырын малга каап берип турган. Билдээ фактылар Эриин, Тес-Хем, Эвур райондарың ажил-агыйларына тургулаан.

Эркен кыштын практиканың болгаш бо чылын интиник малыны кем-биле четпест хандырттымын барымдаалал көргөп, амгы үеде ажил-агыйны удуруткучу, специалест бурзу мал чемин көптү болгаш камыг чарыгалары дээш харысалгалык хамык-биле бедик бепетелээр турар. Билдээ кемин малга бээр-биле болбазыраткыш болза, ону камналгалыг чарыгалдары болдунмас. Билдээ болганда ажил-агыйларын удуруткучулар, специалестери кол кичээлгенин малга кем бепетелээр бээр чехтерин септелгени болгаш турдуушкунуң дүрген доозарыңче, оларны эрежок чугула херекселдер-биле дептеринче үргүндүрүп бер. Мал кеминче холуру ийи-бүрү бепетелээр, мочевинаны болгаш өскө-дө чүдөлери тыткымын, чедирип алыр дугайында мал ажилының специалестери баш улур савын салыры чугула.

Мочевинаны, амонийлыг немелдерин ажилгаар чорук экономика үлүг үрөтүлгөндө бээр, Чижээ, кежерин малдарын протеинге инити керелеттинил 30 чедир хууздун мочевина-биле солуп болур. Мочевина-биле малды кемгериниң аргалары яны-бүрү, Кукурузаның ногаан массасын селостан турар үеде аңаа мочевинаны холуп алыры кончур таарымчалыг. Мочевинаны концентраттар-биле холуп берип-даа (дезинитин 3 хууздун хей эвекти) азы хууздун кван саванын илалдыр хайыларда аңаа холуп-даа болур. Диамоний-фосфатты сугта эдилдирип, концентратты, селосту база өскө-дө чемини оон-биле шы-

гыткаш бээр болгаш бөдүү кемини мабыралды хайыларда ону холууру таарымчалыг.

Бо кыжын кышкы оларларны ажылгаарыга улуг кичээлгени салыр апар. Олар шолдерин көптү ажылгаары, кадарынын доктааткыны чуруму салыры манза тургула ужурудузайыг болур. Бо хус аажок каад болган. Билдээ оларларны оң-сигенин хөдөк курган, каап болган. Ону барымдаалал хойну күзүскен кыштагы хөдүрери ажил-агыйларын удуруткучулары, специалестери көчүрүлгөп өрөкшп көрүчүр. Аргалыг-ла болза, башкы хар чап, кургаг оң-сигени шыгыжыг чедир хойну күскү оларга тургуса чорур.

Кыштагылашкынын чоругалазын база мал чемин камыг чарыгаларын кыш дургузуна үе-үеде кылап турар специалестер бөдүрери Кедээ ажил-агый министрствозу тургускан болгаш районнары оларга бийыгалаан. Ажил-агыйларга мал чемин эң-не шыгыжы-биле камнаарыны айттырылары улусчу контролуң постуларыны, комсомол проекторларын, коммунистерин кошша дивес хайыларын аңаага турар ужуруг. Чүгле шак илалды кемчел мал кыштагылашкыны чедикшигин эрттирерин кидин бээр.

Н. ДРОЖЖИН, республиканың Кедээ ажил-агый министрствозунуң кол бөдүрлүгү.

Найысылалыкыс Кызыл хүн буру эвүп, беш-беш дайт бажынар хей-хөйү-биле туттунуп турар. Билдээ наңанчыларның кирип турар улуг база эвээш эвек. М. Сени-Хуурак наң чус бурунгар наңанчының мергелин чедип алган. Ол ам «Кызыл тулуг» эргеленинде дөртүк разрядтың наңанчызы бооп амылдап турар. Михаил Сени-Хуурак бодунуң наңанчы мергелиниге ынак, ол эштерин арзында манталдыг амылдап турар, Сени-Хуурак социалистг чарышты тилекчи. ЧУРУНГА: наңанчы Михаил СЕНИ-ХУУРАК. А. МОНГУШУҢ ФӨТӨЗУ.

Кышка бепетелкел

ЭРТКЕН ЧЫЛДАН ДЭЭРЕ

Оттук-дашчыларга эркен кыш шынал-ла шынгын шыла-галда болган. Манга кышка улур малга четир хемчээдиг чөм бепетел, өдөк болуп албаны-биле чергелештир, ферманы улуг, биче мал турар каажаларында эгелээш салычлар, кадарчыларын бажынына чедир септелгени бедик кылдымын турган. Ол бугу уржуктардан ферма кышты бергепет ашкан, мал адуу, колхоз котардык болган.

Кызыл районун «Х Улуг хурал» колхозунун баштаар чери ферманың ажилын сегидери-биле инженер, хөв бригаданың бригадери В. Б. Сени-Хууракты ону эргелендилеп чоруткан. Ферма коллектив, ылангы оон эргеленди Биче-өөл Бай-Караевич өртек чылдың частырылганы каттапваз дээш кышталгаашкына шудургу бепетелкенен.

Оттук-дашчылар кышма улур 480 тонна сенинги, 58 тонна саванын болгаш 220 тонна селосту бепетелээр, оң 178 тонназын ийи кыштагынын чанында чедирип алган. Мал чемин бепетелээр планын коллектив ажыр күөскеткен. Ферманың саван, саванга 700 ажыг баш илал эркен чылдан Оден-Шөлдүн чүм оздунга чайлап, дына өки семиреэн. Билдээ малга четир хемчээдиг чөм-сугуру тургустыган.

Ферманың 250 илек турар каажанын 8 өжини чаарткан, ижилер кылаштар чери боттандан. Олча кажаа-биле туудуш 200 бязаа турар черде четир хемчээдиг хирендини эжкен урган. Оң кырындан болгаш черде илек, бязаа алаанга урар 110 тонна кургаг өдөк болуп алганнар.

О. КЫЗЫЛ-ОЛ.

Теп фермадан ирак эвекте 200 баш өвөк илек турар кыштагына кажаанын септеп, серилээр. Илал 10 ажыг тонна өдөк бөдүлгөн.

Ферманың чаа хевр-биле туткан улуг-биче мал турар каажаларын илал улуг котельнаын септеп бепетелээр. Оң чылдыга 22 тонна хөмүрдөштү дүжүргөн. Илангы мал ажилында кыжын чурттаар орап-саваны таарымчалыг, амдырал-чурталгазы чедикшиг болган тулдум үлөли бүдүнгү, оон онаашкан ажилыга сонугурагы улуг болур. Сөөлү үеде малчыларын бо таланчык колхоз баштаар чери дыка-сагыш салып, бригадирлерин, ферма эргеленчилерин дамчыштыр амылдап турар апарган. Бо чылын фермада 14 бажынын плантын чаарты салып, үрүмк септелгени кылгаш чугалап, дозулаан.

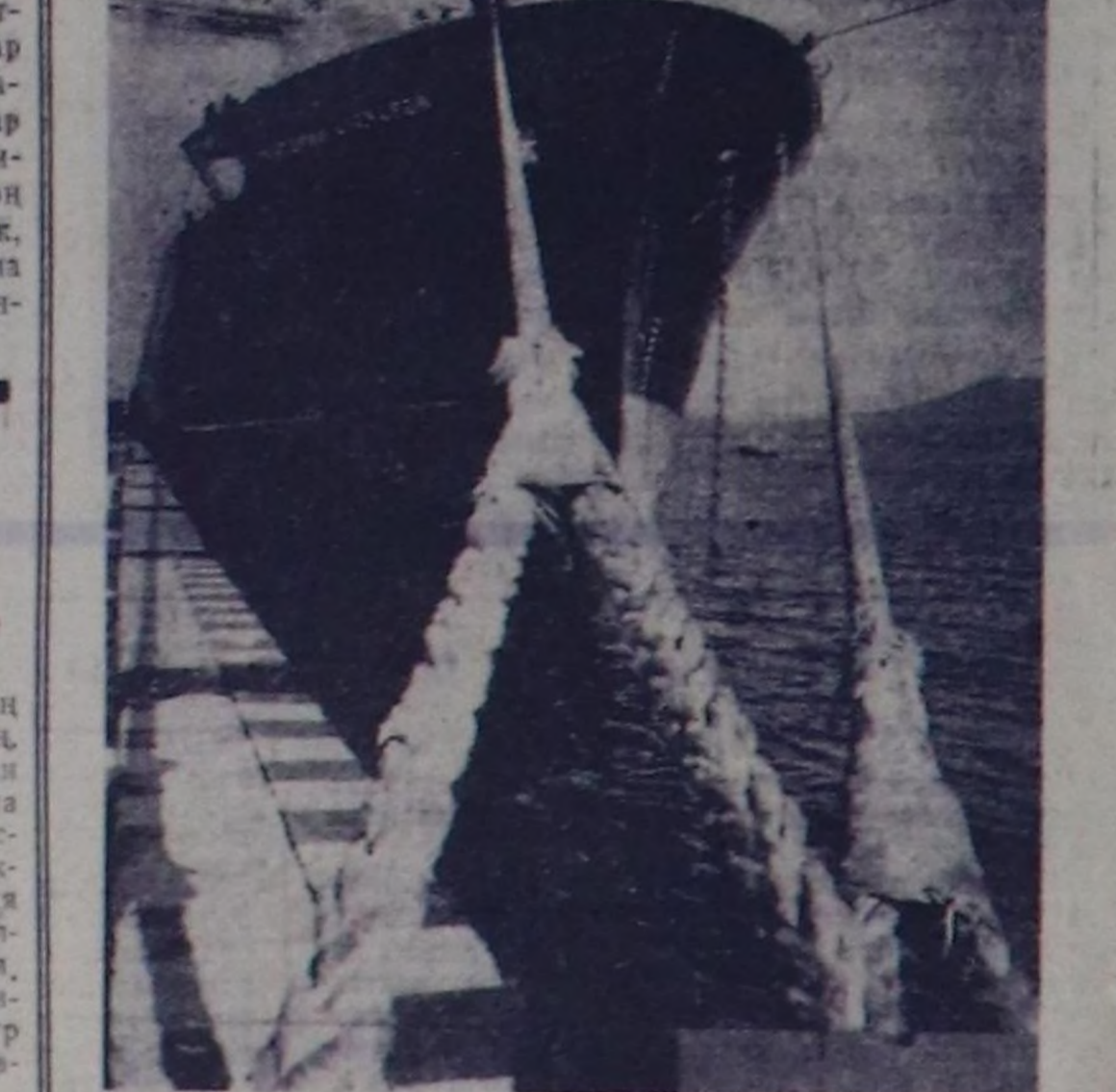
Саанчылар, кадарчыларын амыдыралчы негеделеринге ферма эргеленчилер В. Сени-Хуурак диктирер, чөп-биле амылдап билер өки удуруткучу диртип, коллективтин хүндүлелин чаалап алган.

Оттук-дашчылар сүт савалынын талазы-биле эркен 9 айларын күртүп планын багай эвек күөскеткен. Ферма-

нын 17 саанчыны, аралында чарыштыг амылдап, савалынын чыл планын хуусаалында күөсүдир даш хемчелерин ап, аргаларын тып, күженишкенин амылдап турарлар. Коллектив Тамара Болдук, Мария Уйуук, Лидия Демичева, Кара-кыс Эмекей, Алчымас Молдуруш оларга чорголарын. Чүге дөргө үстүде алаанымы саанчылар тоску беш чылдың доозукчын чылынын планын чедикшигин дооскан, ам 1976 чылдын улугууде амылдап турар болгаш оларын чамдыктырына «Тоску беш чылда күш-ажылчы мадырлыг» чорук дөш хөрөк демдөн тери ферма эргеленчил В. Сени-Хуурак, тракторист К. Савдан оларын кызымаккай ажилында үлөпел, өрөттиг бепетел-тер-биле шынаан.

СЭПТ-ниң ам болур XXV съездинин күш-ажылчы бепетелеринг туткучу, кыштагы чыгыш-даа баш мал ишкени-мас дээш Оттук-Даш сүт-барап ферманың коллектив саанчылар, кадарчылар арзында социалистг чарышты салган, кызымак амылдап кирипкен.

С. ТАС-ОЛ.

ПРИМОРЬЕ КРАЯ. Беш чылдың дургузуна Бракки Чоен чүктү далай пароходствонга океанын алаан хире специализастыг чаа суднолары немешкен. Оларын бирээш «Григорий Алексеев» дээр чээрден чоңу сооруткучу болур. Улуг суануң дөңизин 31 муң тонна. Корабаның трюмына 18 муң тонна технолотту чээрден чоңуру чурдуп ал болур. Суануң чурдугезин болгаш дүжүргезин амгы үеңиң дериглерин болгаш механизирин бир хонукту интинде чорудар аралы берип турар.

ЧУРУНГА: «Григорий Алексеев» дээр чээрден чоңу сооруткучу.

Ю. МУРАВИНИҢ ФӨТӨЗУ, СЭТА-ның фотохрониказы.

БОТТУГ ХЕМЧЕГЛЕРНИ АЛЫР

Өвүр районун ажил-агыйлары тоску беш чылдың доозукчу чылынын кыштагылашкыныга бепетел амылдаары күсүк үеде хайышкынын чорудуп турар. Совхозта, колхозтарда интинге-биле 5600 адыг мыйкыты бо мал, 83 муң ажыг хөй, өшкү саанчыны туурар. Мынаага бода малдын бар 22 кыштагында 14-тү септеп дооскан. 117 хөй каажанын 95-и, 125 хураган каажанын 102-и бөдөк болган. Малчылар чурттаар 195 бажынын 116-зын бепетелээр. Малчыларын тургаларында он кызыл-булуңу тозу, он чынар-бажыны сенаж дөрттигген. Кажаа-харааны болгаш бажынар-нын септелгени, чымылаашкыны үзүктендишини чөк чоруп турар.

Кыштагылашкына бепетел амылдаарын «Торгалыг» совхозтун ажил-ишчелери организастыг чорудуп келген. Илал 84 мал кажаазында 62-ин септеп дооскан. Дөрт кызыл-булун, дөрт чынар-бажын дөрттигген. «Кызыл тул» колхоз база-ла кышка бепетелкиди адалдыра берген. Бо чылын ажил-агыйлар кышка берге болурун барымдаалаш, малды чөм курамын тургузарына улуг күшүтүндүргөн. Оң түнөлдө «Коммунизмге орук» колхоз 1161 тонна сенинги, 135 тонна ногаан суланы, «Кызыл тул» колхоз 1751 тонна сенинги, 72 тонна ногаан суланы, «Торгалыг» совхоз 3131 тонна сенинги, 307 тонна ногаан суланы, 210 тонна селосту бепетел алган. Бо хүнерде кыштагылар мал чемин сөөртүрү тулдуктур турар. Чижээ, «Торгалыг» совхоз 1077 тонна сенинги, 234 тонна ногаан суланы кыштагыларда чедирген.

О. КЫЗЫЛ-ОЛ.

Малды кыжын сүт-биле хандырып чугула айтырылганын бирээш. Билдээ ажил-агыйлар бөже улуг кичээлгени салган. Кыжын сүт сөөртүр 12 водовозтун он бири селос. Сүт алыр он күдүктун адымын септээр, олар амылдап турар. Арткаларын ам кылып турар.

Кыштагылашкына бепетелкиди чорудулааны хынаар район комиссиязы ажил-агыйларга хынааланы чорудуп келген. Ол комиссияныг кежигунери ам тус-тус ажил-агыйларда кышка бепетелкиди байдалы тодарайы турар. Бо айтырымы чөөкү хүнерде районун партия-ажыл-агый активини хуралына чугалажып көргөн турар.

О. КЫЗЫЛ-ОЛ.

Силерде кандыгыл?

Кудумчуда астынган лозун, плакат. Оларын эвек-биле эртен чыккан кижиг болганок-ла доктаан, ону кичээлгеп ай, оон калды-ла бир түнөлдө бодунга кыла бээр. Билдээлөөк хөсү агитацияны үеңи негеделер-биле хүн бүр чаартап, олча кол кичээлгенин салыры бистин партияны негеп, бо талазы-биле хей савыг журвалда, солунар боттарынын арга-сумелерин бепетелээр. «Чус катып диктирериниң ормуна чыгыш катан көргөни дээр» деп улустун үдөгөрдөмө бар болгай. Кескү агитациянын эвектиң ол кирет.

Кызыл-Мажалык сүрү. Бо боза-ла кыжамы Ак-Довурак доор-биле чарышты хүн бүрү салып алыр, мында хей бөдүлдүгө, далай организастыг чедире тугустыгыны турар. А оларда кескү агитацияны калдыр тургусканын оюкта таныжып көрдүгү. Сүрүнүн Кызылдан келген чүдүлдүг эгелээш күдүмчүнүн бажына ү-

ДЭЭШТИН ЧЕДИП АЛЫР

тун хериминде көсүк черде бо чылдың март 25-те беш чыл планын күөскеткен, а ам ону беш чылда амылдап турарын бижээш. Ол шыкша мыла эвектун социалистг хүлээлгелери, көргүзүп самбыраларын, чарыш турар бригадаларын аттары, көргүзүлгөни шугуу-эри бижип каан. Харын-лаа оларын чанында «ай савыма» наже үнер бөс деп илалды бижээш. Мурнакыларга турар кескү черде амылдап. Бо бугуң мындаар кылдырымына маал партия организастарын (секретары В. П. Трункян) чедип алган.

Социалистг чарыштыг түнөлдө ай, квартал саныла үзүлдүрү, оларын чырыдам бижип турарын профессионал мезгилдене болгаш экономика хүлээткен бис — деп, Валентина Пьяволина айтканнар. Оң оозу-ла шык. Ол болуп үргүлчү хынал, ону негеп турар. Билдээлөөк оң дөңштин, шы-

нарын база мыла. Моон ирак эвекте № 1469 ооу-тулуг уаастогу бар. Мында байдал база-ла мактангыт. Контораның чогуула көсүк агитацияга тускы шийтерил кылган. Илал коллективтиг Хундулса самбыралы, хүлээлгелери, оң күөскелдерин, ботталымын карылап турар оурун тун картазы хүн бүрү үнүп турар. «Шынык», «Туванская правда» сулуларын алып турар чедирин кылдылаан. Конторанын интинде кызыл-булуңу мура эки дөңш каан. Илал муражыларын чурктары аскал. Неделя саныла политформацияны кылып турар.

Илалда-даа район төвүнде организастарда көсүк агитацияны, мыла политмассадиг ажилдарын инити байдал үстүнде организастарда дег бис дески эки деп болбос. Бажы будурулгө, тулдуг оналганымы бурунча көргүзүп. Хундулса самбыралы, социалистг хүлээлгелер дээш чүдүлери кылып аскалаан, лозун, плакаттар бар. Илал болгаш далай оларын чамдыктарын шынарлыг куду, дөңштин эвээш, харын-даа оларын өңү өскөрдүп куурап калгалап тургулаар. Кызыл алган көөртүгү самбыраларын долдурдулаан. Хундулса самбыралында мурнакчыларын ат-савы, хурунчары чөк болдулар. Шак илал чоруктар № 741 көжүп чоруп колоннада, Кызыл-Мажалык септелгеге-тулдуг уаастогуна, ийи ажил-агый черинде. № 1 КМК-да, сүт ажил-агый черлеринде бар. Ол шыкша ам болур партияның XXV съездинин төлөтпиг уткуур дугайында лозундар мында чок.

— Силеринде чөп илалды? — деп, ол черлеринг удуруткучуларына айтырарга харызы барык дөмөй: «көргүзүп самбыраларын долдурдулаан. Хундулса самбыралына мурнакчыларын чурктары тургулаан, а ам ол балалык, үрелин каарга, дүжүрген эвек

ам дорван кылар деп тур бис» дээр илалды болду. Биринчи-Хемчик райононуң дөңсүрүндө чыгыш, лозун, плакат-даа чок. Эриде турган көргүзүп чүдөлери шагда-ла чаартып дээш дүжүргөн. Устүнде организастарда мурнакчыларын эвээш чоруттуңу турар. Коллективтиг көрүңү — партия, профессионал, комсомол организастарынын органы болур хана солунар бо коллективтерде эвээш үнүп келген.

Амгы шийтерилгеге үе-беш чылдың сөөртү чылынын эң сөөлдүг аартамы эгелээш. Эртен чус айларын түнөп, чыл төңүзүңгө чедир немелде хүлээлгелерин ап турар коллективтер районда бар. Оларын чаа хүлээлгелери, кызымаккай ажил-агый көсүк агитацияны ийи-бүрү хевирлеринге көргүзүлгө.

Х. МОНГУШ, «Шынык» көрр.

КОНГРЕССТИҢ КОМИССИЯЛАРЫНДА

Луис Корваланын хостаар!

БЕРЛИН. (СЭТА-нын тус-кай корр.) Делегей терзөөжөрү...

Сыяга совет делегациянын баштамы В. В. Николаева-Терзөөжөрү...

Чилинин Коммунисттик партиясынын Чилиге секретары...

БУЭНОС-АЙРЕС. Хутианын таланында калды-докуму демөөгөрү...

Мехико. Мексиканын ажалды чочур Конфедерациянын чилиге секретары...

Дугуржуганы бадылаан

ТОКИО. (СЭТА.) Япон парламентинин үстүкү палаты...

ПОРТУГАЛ ПРЕЗИДЕНТИНИҢ МЕДЕГЛЕЛИ

ЛИССАБОН. (СЭТА.) Совет Эмгекчилер, а оу мышкаш Польшага болгаш...

ВДР-нин партия-чазак делегацияны ЧССР-де

ПРАГА. (СЭТА.) ВАП ТК-нын Бирги секретары Л. Зуанга баштаган ВДР-ниң...

ДИПТЕРДЕ

НЬЮ-ЙОРК. Эрге-чачыр-сааларын социал-демократия...

Г. КИССИНДЖЕР ПЕКИНДЕ

ВАШИНГТОН. (СЭТА.) Америк союнуар АКШ-тың курусе секретары...

Туранның мях белеткээр участогуна чазаныр пекке кире бөөрге...

СЭПТ Топ Комитетинин Октябрийн социалистик Улуг революциянын 58 чыл өнөгү...

Туранның мях белеткээр участогу беш чыл пиланы 4 чыл 4 ай иштинде...

Чазаныр пектин ажилчылары бүгү улуттук социалистик чарыкыга киришпешкан...

РИМ. (СЭТА.) 48 чылдык иштинде фашисттик Англия-лымышкынын түнелинде...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Португалиянын мурунда колонияларында дугайында айтырыга дамаарыштыр...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Португалиянын мурунда колонияларында дугайында айтырыга дамаарыштыр...

Чилинин Коммунисттик партиясынын Чилиге секретары...

БУЭНОС-АЙРЕС. Хутианын таланында калды-докуму демөөгөрү...

Мехико. Мексиканын ажалды чочур Конфедерациянын чилиге секретары...

ВДР-нин партия-чазак делегацияны ЧССР-де

ПРАГА. (СЭТА.) ВАП ТК-нын Бирги секретары Л. Зуанга баштаган ВДР-ниң...

ДИПТЕРДЕ

НЬЮ-ЙОРК. Эрге-чачыр-сааларын социал-демократия...

Г. КИССИНДЖЕР ПЕКИНДЕ

ВАШИНГТОН. (СЭТА.) Америк союнуар АКШ-тың курусе секретары...

Туранның мях белеткээр участогуна чазаныр пекке кире бөөрге...

СЭПТ Топ Комитетинин Октябрийн социалистик Улуг революциянын 58 чыл өнөгү...

Туранның мях белеткээр участогу беш чыл пиланы 4 чыл 4 ай иштинде...

Чазаныр пектин ажилчылары бүгү улуттук социалистик чарыкыга киришпешкан...

РИМ. (СЭТА.) 48 чылдык иштинде фашисттик Англия-лымышкынын түнелинде...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Португалиянын мурунда колонияларында дугайында айтырыга дамаарыштыр...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Чилинин Коммунисттик партиясынын Чилиге секретары...

БУЭНОС-АЙРЕС. Хутианын таланында калды-докуму демөөгөрү...

Мехико. Мексиканын ажалды чочур Конфедерациянын чилиге секретары...

ВДР-нин партия-чазак делегацияны ЧССР-де

ПРАГА. (СЭТА.) ВАП ТК-нын Бирги секретары Л. Зуанга баштаган ВДР-ниң...

ДИПТЕРДЕ

НЬЮ-ЙОРК. Эрге-чачыр-сааларын социал-демократия...

Г. КИССИНДЖЕР ПЕКИНДЕ

ВАШИНГТОН. (СЭТА.) Америк союнуар АКШ-тың курусе секретары...

Туранның мях белеткээр участогуна чазаныр пекке кире бөөрге...

СЭПТ Топ Комитетинин Октябрийн социалистик Улуг революциянын 58 чыл өнөгү...

Туранның мях белеткээр участогу беш чыл пиланы 4 чыл 4 ай иштинде...

Чазаныр пектин ажилчылары бүгү улуттук социалистик чарыкыга киришпешкан...

РИМ. (СЭТА.) 48 чылдык иштинде фашисттик Англия-лымышкынын түнелинде...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Португалиянын мурунда колонияларында дугайында айтырыга дамаарыштыр...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Чилинин Коммунисттик партиясынын Чилиге секретары...

БУЭНОС-АЙРЕС. Хутианын таланында калды-докуму демөөгөрү...

Мехико. Мексиканын ажалды чочур Конфедерациянын чилиге секретары...

ВДР-нин партия-чазак делегацияны ЧССР-де

ПРАГА. (СЭТА.) ВАП ТК-нын Бирги секретары Л. Зуанга баштаган ВДР-ниң...

ДИПТЕРДЕ

НЬЮ-ЙОРК. Эрге-чачыр-сааларын социал-демократия...

Г. КИССИНДЖЕР ПЕКИНДЕ

ВАШИНГТОН. (СЭТА.) Америк союнуар АКШ-тың курусе секретары...

Туранның мях белеткээр участогуна чазаныр пекке кире бөөрге...

СЭПТ Топ Комитетинин Октябрийн социалистик Улуг революциянын 58 чыл өнөгү...

Туранның мях белеткээр участогу беш чыл пиланы 4 чыл 4 ай иштинде...

Чазаныр пектин ажилчылары бүгү улуттук социалистик чарыкыга киришпешкан...

РИМ. (СЭТА.) 48 чылдык иштинде фашисттик Англия-лымышкынын түнелинде...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Португалиянын мурунда колонияларында дугайында айтырыга дамаарыштыр...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Чилинин Коммунисттик партиясынын Чилиге секретары...

БУЭНОС-АЙРЕС. Хутианын таланында калды-докуму демөөгөрү...

Мехико. Мексиканын ажалды чочур Конфедерациянын чилиге секретары...

ВДР-нин партия-чазак делегацияны ЧССР-де

ПРАГА. (СЭТА.) ВАП ТК-нын Бирги секретары Л. Зуанга баштаган ВДР-ниң...

ДИПТЕРДЕ

НЬЮ-ЙОРК. Эрге-чачыр-сааларын социал-демократия...

Г. КИССИНДЖЕР ПЕКИНДЕ

ВАШИНГТОН. (СЭТА.) Америк союнуар АКШ-тың курусе секретары...

Туранның мях белеткээр участогуна чазаныр пекке кире бөөрге...

СЭПТ Топ Комитетинин Октябрийн социалистик Улуг революциянын 58 чыл өнөгү...

Туранның мях белеткээр участогу беш чыл пиланы 4 чыл 4 ай иштинде...

Чазаныр пектин ажилчылары бүгү улуттук социалистик чарыкыга киришпешкан...

РИМ. (СЭТА.) 48 чылдык иштинде фашисттик Англия-лымышкынын түнелинде...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Португалиянын мурунда колонияларында дугайында айтырыга дамаарыштыр...

Иштими политика таланы-биле чуртук социал болгаш демократия...

Башкы училищеги үжөн харлаан

Кызылдын башкы училищеги нинти эртемгер болгаш оларны башкыларының методикасынын талазы-биле эки дериттинген кабинеттерлиги. Сургуулар киноаппараттың тургузуунан агазаш оюн үндүрүмүгө чедир, глобустун широта, меридиан шымыннан агазаш оюн өөреничилерге канчаар тайылбырлап, көргүзүмүгө чедир, күш-ажыл ичкээлдеринге чепсек-херекселдерин ажылаарын өөреничилерге тайылбырлаарындан агазаш ажыктыгы инжи-буру чүүлдерин кылырын өөредиринге чедир башкы кичкинчи мөргөжиниң херектиги чугула бугу чүүлдерин өөренип турар.

ЧУРУНТАРДА: чурулга уран чулуунуң болгаш техник херекселдер кабинеттеринде ичкээлдер үези.

ҮЖӨН ЧЫЛ ДУРГУЗУНДА

30 чыл бурунгаар, 1945 чылдын июльда СССР-ниң Улус Комиссарларының Чөвүленини Совет Эвклисиниң ака-дуума улустарының өг-бүлениге чаа бактап кирген Совет Тыгаа башкы училищениң аждар дугайында доктаалды хулааң алаан. Ол болуушкун анык Совет Тыгааның культуру амыдыралына онзагыч чери үезде, тыа улустун нинти культураны, эртем көргүдүлүн чаа чадажы көдүрүмүн чаа салдырып чедирген. Ол Коммунисттик партияны, Совет казактык динияна национал политиказының чабынчанак керемети болгай. Башкы училищени ачканы Тыгаа улус өөредилгенин бижик, өртемге үндээлтигинен баазын тургузган.

1945 чылда училищеге 60 аныктырган бирги курска хулааң алаан турган. Олар № 2 школага ийн класска ичкээлдер агазаш эгелээ. 1948 чылда училищени башкының диплому доктап туктан 33 аныктыр бирле дугаарында доксаан. 1964 чылда училищеге эге класс башкыларының салбырандан аныкта школа назыны четээр уруугар ичкээлдеринизин, а 1967 чылда куш-культура башкыларының салбыралы ажыктылаан. Училище бо үезин дургузунда ийн мун чедир чыжык анык башкы назарына болоткун. Чүтле 1965 чылдан бээр училищени 1200 кижи доксаан. Оон ичинде эге класстан 419 куш-культура чыжыкчыларын, 547 кижилеринин школарга, уруугар алаан черлеринче аттарган.

Бо өөредилге чылдыда училищениң ийн салбырында 550 анык анык оолдар, кыстар

А. В. Фунтикова, В. Т. Тугарина, Р. П. Самарина, К. С. Чымба болгаш өске-даа эки урду училищениң чоргаарады болур. Физика башкысы Ю. А. Зыранов, музыка башкысы Н. С. Москаленко, училищениң класстан дашкаар аждар удуручузу В. М. Маркина олар база хоочун башкылардан дудак чок аждар турар.

Училищениң түрүп келген үезинде оон ханаларына эки чаңчылар тургустунуң, хойниң амыдыралының өөредилге-ичкээлдерин ажалы еки-жидеринде илгалт-уш-ши тодаратынган. Лениниң эвгелтер, ичкээлдер, школар болгаш уруугар саттарына шеф-тешкилер, хоорайның болгаш республиканың хой-ниң амыдыралына ичкээлдер киржилге, конференциялары, конкурстары, ужурашканын эртерини шуут чаңчыла болган. Комсомол комитети болгаш сургуулардың нинти профсоюз комитети болуктарында социалдык чарышты өөредилгениң шынары эвгелдер, хой-ниң ичкээлдер болуруна чыдагы кылдар организастаан.

Совет улустун чедик беш чылдын планарын чедикшиңниң күчүсүдүр, СЭКП-ниң XXV сессияны төлөптеп утуктуур дээш улуг көдүрүшүн күнүг аждар турар бо хүндерде башкы училищениң коллективни, сургууларын өөредилгени шынарын улус экинжер, аныктыгары белик коммунист моральдык ичкээлери-биле ханы чепсезээр дээш аждар турар.

М. ЧЫМБА. Кызылдың башкы училищениң директору.

1947 чылдын июльда болган чүе. Ынчарада танклар шылгаар механик-чолвачы бооп, комсомол организацияны секретары турдум. Куактыг танк шериниң Москвада эргелениге мени мыңа келдирип эвгелгеш: «Ада-чурттуң Улуг дайынын ичкээлдер Петр Григорьевич Антипов Волхов хоорайда чурттан турар. Куактыг танк шериниң маршалы Рыбалкоуң болуң аяаа дамчыдып бээр хулааң оо даалганың билер даадырып тур бис деп, мезеэ дынаткан. П. Г. Антипов тулаушкун үезинде аар балыкташкан, холдары, буттары чок аркан дугайы мыңа мезеэ база чугалаан.

Волховка даң бажында чедип келдим. Каан дээр чыгыр-ногаан апарган көстүп турду. Хүн алдын шыкшак чайынак чак херелин харам чокка чатшыаң, хоорайны улам чырыдып, чылдып келди. Ногаан-Дээрбек дээр кудумчуз херексел бажында чедип келдим, оон ужунда азытта 25 деп дугаарын чыштыр каап каан болду. Шынеэ тоо ичкээлдер апарган көстүп турду. Слуга херексел апарган ол саргыш чолвачыг өзү-биле ажааң-тежээлген тур.

— Петр Антипов мында чурттап турар ирги бе?— деп, айтырдым. — Ийе, мында ийн—деп, ол харыялды. — А ол кайда ирги? — Петр Антипов мей-дир мей.

Мындагы харым дымааш, пат-ла кайгай бердим. Петр Григорьевич кылшатан, аждар турар эес, а туруу албас, орунда чыдар боор деп бодал, чоруп орган кижиле болгай мей. А херек кырында омак-сергек, харым-даа бодум-биле барык үе назылыг анык кижиле ужуражы бердим. Петр Григорьевич мезеэ утуктуур чоргаар бажы чедип келди. Мей-дир мей, аныктыг алам, фамилиям адал, таныштым. Бажыны эвклини ажак чаа-дир. Оон бажыныга кирип келди. Авазы Ана Кирилово-биле болгаш думалы Василь-биле мени Петр Григорьевич доксаан таныштырды.

Бо кайгамчык чаагы селкиткил болгаш эрес-мадырлык кичкинчи амыдыралындан хой чүүлдерин Волховка мыңарада чурттан үезде билит аладым. Фронттуң гвардейки старшина Петр Григорьевич Антиповту кылган маадырлык чорунуң дугайында кайгамчык төөгү димин, билит алган мей.

— Ада-чурттуң Улуг дайыны эгелээң хуверде Петр мээ аждар-агы техникумуна студентти турган. Бодунуң үезинде хой мун совет аныктыгар шыкш, Петр дайны эвклине-ле Төрөн чурту камгалап чорупкан. Шериниң өөредилге чериниң сургуулуң да-лаш-биле доксаан, адыгыч-радыстың тускай эртемниң ичкээлдер алаан. Ол танк шериниң дайының болуп алгаш, хой саныг кадыг-дошкун тулачуушкун-биле дайныг удуру орунту эртен. 1941 чылда Ленинградты камгалап турган Ленинградчыларын чыжээлээр чүе чок эрес-мадырлык болгаш кайгамчык шыдамсык чоруну бодуну кара-биле көргөп, Рига, а оон соода Брянск уламышкыныга тулачуушкунга кирешкен. «КВ» деп күчүлүг танкыныга олуруп алгаш, Сталинград чылыга база тулачуу турган. Анда партизга кирген. Оон соода Белорусканың девискээригге чаалажы чороан.

Петр Антипов фронттуң хой саныг оруктарын эргип кезип келген. Кайдыг-даа та-чкыан. Ону көдүрүп алгаш, чорупканы дужулаа шыкш, ала-омак билит чорам. Бугу мага-боду келсегер аарып турган.

А оон соода — Петр Антиповтуң азы-тынын камгалап алды демисел жезеэн. Ону хой саныг госпиталда эмчилсегер чедирген. Ои ажды уаа-оу көскө, дары-ажаа кезиле буруу муруу-кулаан дээр болуп турган. Балыгланган солгай холу биле эмилтмес болган. Петр Григорьевичниң амытын камгалап алыр дээш, эмчилер оон солгай холуң

«Петяга дыка-ла берге турган. Колдукташтар тудар холу бе-ден чок турду. Ынчалзажок кадыг-берге човуланга ол дужуу бериле, кылшаттарың өөри-ши-ле, өөренип-ле турган. Пат шез төгөш, кээп дужер азы олурунтар. Бижиле, дыштанган, база катан эгелээр. Ол чорук ажаа тулачуушкундан башы берге дээрин билит турдум. Ынчалзажок совет орус кижиле болганында, бугу бертелери аждар эртер ужурут сен деп ичкээлде бодал чордум.»

Кедерге халыктыг иштөө алаан ол шынар-ла ажды, тил-леп шылаан. Петр Григорьевич

чиге барып, алааң чораян үезде шериг комиссардыкка көлөш, шериг улауна кирип алаң ужурут турган мей. Ол адрзы үш километрге хере ырак. Ынчалзажок, А Петр Григорьевич мээ-биле калы база чоруту. «Ажырас, чаксаан баргаш келин!» деп чадап кагдым.

— Техникумга база катан өөренири дыка күзээр кижиле-дир мей. А бижир кылдыр канчап чаңгыш алыр кижиле ийн мей—деп, ол ичкээл мезеэ чугалады. Петр Григорьевич-биле ужурашкан соода беш чыл эртенде оон чагааны алдым: «Калыкшыл бадалым багай эес, черле эки чор. Бодум бижир алаамды, чараш эес-даа болза. Чараштыр бижиринге өөренип алыр чыл турбас боор чүе-дир. Техникумуң дооштун. Ыш ажал-агыч чериниң аждарыңа деп тускай эртемниң дипломуң конугт эки демлектер-биле чедип алдым. Волховтуң ийн ажал-агыч черинде аждардан чыл мей.»

«Ажы-лаа көвей-ле. Ол черле мидыг бугу ужурут. Чүе дээрге, арга-агышты хүн бугу-ле ажаары негетилер болгай. Бодунуң күш-ажылың үрүтүлсөң чүе— дыка өөрүчү-чү-дүр» деп, өске бир чагааны агазаш болган.

Ол чүте ажалдан турган эес, а өөредилгениң база шыдамсыктыг-биле уламчылап кирилкен. Ыш ажал-агыштың чыкканы институту ол беш чыл дургузунда өөренип дооскан.

Петр Григорьевич Волховтуң ийн ажал-агыч чери ам 20 ажык чылдарың дургузунда удурут, баштан турар. Мере-жилдик удурутуң, саныг човангыр, чаагы селкиткил дургузунда кичкээлдер болган. Хой чүүлдерин ол кылым бугурун. Оон сонгаргы келер үеде оон планлары база улаут. Петр Григорьевич Антипов

И. ЛАЯЕВ. Курлазында подполковник. («Красная звезда» солунда)

ВОЛХОВТА МААДЫРЛЫГ КИЖИ

варыкталар тургулаан. Хой уааа фашистериң самда шаап турган. Фашистер оон танкы-дериң дерт уааа база үрей боолааннар: үрей аттырган дайнык машинага хой уааа өрттөниң, олүмүгү айымынча чыгыс эес уааа таваржып келген. Ынчалзажок танк шериниң дайныкы Петр Антипов дирги, калык-шымак артып каап турган.

1945 чылдын январь айы түлүп келген. Варшава чыныга тулачуушкунга эгелээ. Фашистер калчаалы-биле удурашканын турганнар. Совет танкыстар улаут, биче бугу-ле боолар-биле дайынырың амык-агазаш турган. Дайының камгалагыча чаа таваржып кирген. Фашистериң оларны үгер-боолары-биле катан чурта бастырып каапкан. Херекте танкыга согушкун болган. Мотор өже берген: эвклини сүргөп—чиржиң аларган. Петр Антипов хая көргүргөн. Мотор көзүнүң таламындан иш бургултайнып келген. Өрттөнип турган танкыдан ол үе халаан, ичкээлдер черже душ-көкөк чорда автоматтар да-эвклиндир боолгай берген. Эзээн каш октар оон мага-боду үткөш каапкан. «Ону-гүе карап кылдыр аждарыңа берсе» деп бодал саргышта кирген. Тар онуге ол шыкшала чүтүлү кире берген. А мыаа фашистер бар болган. Оларны бирээң балыгланган совет танкысты эзээн каш катан боолкаан.

Ханы соолдуур төкүтүп, докун хыркыраан Петр Антипов онгар онуге беш хонукта чыдып келген. Тулачуушкун катан эгелээң үеде чедир бени ол дирги чыккан. Кутулуң «Ураа!» деп кыйгы чокчулап келген. Оон соода төрөөн орус чугаа диниле берген.

— Мында ким барың?— деп, бир кижиле айтырган. А Петр дуза дилеп, алгырган. Автомат туткан чолдак шериг тонуп кичкинчи ол шала-була көрүп

Швеция, 14-те: Польша— АКШ, ГДР—ГФР, 15-те: Финляндия—Швеция, ЧССР—АКШ, ССР—ГФР. Апрель 16-да— хостуг хүн берген. Швейцария—ГДР, Финляндия—Польша, ССР—ЧССР, 18-те: АКШ—ГФР, Финляндия—ГДР, 19-та: ЧССР—ГФР, Швеция—Польша, ССР—АКШ. Апрель 20-ден 25-ке чедир оон шыгарыган дерт команда бот-боттарың аразыга бир-бир ужуражып болган ортан чөмчөп болган база шаңчалга кирерлерилерээр, оон артык командалар 5-тен 8 чедир черлер дээш ойнаар.

«Б» бөлүктүң командаларың делегей чемпиону ат дээш маргалады Швейцарияга март 17-ден 27-ге чедир, «С» бөлүктүң командаларың март 3-тен 13-ке чедир Польшага болуу, а анык хоккейстер командаларың Европата бирги чер дээш маргалады

Ф У Т Б О Л чыларын 2:0 кылдыр тилкээр. Киевтиң динамочулары «Акрис» команда-биле ам ноябрь 5-те Исландияга, а Месканың «Спартак» футболистер «Кельн» клубтуң командасы-биле ноябрь 5-те Кельнге барып ойнаар.

Иевитиң динамочулары «Акрис» команда-биле ам ноябрь 5-те Исландияга, а Месканың «Спартак» футболистер «Кельн» клубтуң командасы-биле ноябрь 5-те Кельнге барып ойнаар.

Иевитиң динамочулары «Акрис» команда-биле ам ноябрь 5-те Исландияга, а Месканың «Спартак» футболистер «Кельн» клубтуң командасы-биле ноябрь 5-те Кельнге барып ойнаар.

Иевитиң динамочулары «Акрис» команда-биле ам ноябрь 5-те Исландияга, а Месканың «Спартак» футболистер «Кельн» клубтуң командасы-биле ноябрь 5-те Кельнге барып ойнаар.

Иевитиң динамочулары «Акрис» команда-биле ам ноябрь 5-те Исландияга, а Месканың «Спартак» футболистер «Кельн» клубтуң командасы-биле ноябрь 5-те Кельнге барып ойнаар.

Иевитиң динамочулары «Акрис» команда-биле ам ноябрь 5-те Исландияга, а Месканың «Спартак» футболистер «Кельн» клубтуң командасы-биле ноябрь 5-те Кельнге барып ойнаар.

дептеринге деп кемчээлдиг спондилия тазоор, чурттаар чөр-биле хандылар. Белеткел салбыры 1975 чылдын декабрь 1-де аждар эгелээр. Библиографияны 1975 чылдын ноябрь 25-ке чедир хулааң алаан.

Библиографияны чорудаа адрез: Кызыл хоорай, Ленин кудумчуу, бажык № 34, башкы институту, белеткел салбыры.

АПРЕЛЬ 8-25 ХУННЕРИНДЕ КАТОВИЦИГЕ БОЛУР

ВАРШАВА. (СЭТА). Дощ хоккейиниң делегей лигазының (ЛНХК) күсүмунуң чорукта чуралына 1976 чылдың делегей чемпиону ат дээш доккөй командаларың маргаладымыңа «А» бөлүктүң командаларың ужуражышканын Катонине хоорайга апрельдин 8-тен 25-ке чедир организастаан өрттөниң амыктыгары.

ССР, Чехословакия, Швеция, Финляндия, Польша, ГДР, АКШ болгаш ГФР-ниң командаларың киржери оон маргаладымың баштайгы чарыкчы болуу хуверин бо-дур.

Апрель 8-те: Швеция—ГФР, Финляндия—АКШ, ЧССР—ГДР, ССР—Польша, 9-та: ЧССР—Польша, ССР—ГДР, 10-да: Финляндия—ГФР, Швеция—АКШ, 11-де: ССР—Финляндия, Польша—ГДР, ЧССР—Швеция, 12-де: Польша—ГФР, АКШ—ГДР, 13-те: ЧССР—Финляндия, ССР—

Ф У Т Б О Л Европа чурттарының кубокту командаларың аразында маргалады Ереваның «Араб» аңгил «Вест хэм юнайтед» команда-биле 1:1 сан-биле хайымашкан. Ын-

Телевидение

ОКТАБРЬ 24-ТЕ МОСКВАДАН 9.00—Медээлер. 9.10—«Ольга Сергеевна» Хой сериалың өңүт теле-журналың баштайгы көргүзүлгөз. 8-иң эгелээ. 10.35—«Совет хоойду жуула-ның үндөшчөсү», «ССР-ниң Конституциясы—совет социалык-инициативниң кол Хоолауу». 11.05—«Шунтуу чаңгызы дээш, чаңгызы шунтуу дээш». Ленинградтан өңүт дамчыдыла. 11.50—Киножурнал. 12.00—Уруугарың фильм. «Тол-ля Кювонниң ужура-лары». Уран-чечен фильм. 13.05—«Кыргал-аваларыңа болгаш аваларыңа четиридыс дээр бис». Өңүт. 13.20—Спорт программасы: 1. Европаның волейбол чемпионыды, Югославия-дан дамчыдыла. 2. Дээш-до хурчине делегей чемпионыды. Венадан дамчыдыла. Өңүт. 14.05—Бот-тымыгар уран үтүл хурчылчыларың кон-церти. Өңүт. 14.35—«Чогадыкы». Чога-дыкчылардыг болгаш чурткычыларың Бугу-

Репостор В. С. ШАРОВНИ.

КИНО

ОКТАБРЬ 24-ТЕ «НАЙРАЛ»: «Есенин» (2 сериялы) 10.00, 12.40, 15.20, 18.10, 20.50 шактарда. «ПИОНЕР»: Киночымыды 9.30, «Эвезиң назы» 11.00, 15.15, 17.00, «Кызыл калына кат» 12.45, 18.45, 21.15 шактарда. «КАА-ХЕМ»: Киночымыды 10.00, «Ынактыг болгаш кара чымы» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ВОСТОК»: «Уер алган хоорайның дискчылары» 15.00, «Бир-де катан кара чаксаан» 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл, Шелгинин-Кравченко кудумчуу, бажык № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакториңуң 24-63, редакториңуң орашкычыларыңы 35-24, пропаганда кылдыгыңың 31-75, харысалагыл секретарыңың 23-35, партия амыдырал кылдыгыңың 37-13, культуру кылдыгыңың 23-54, сөздө эжыл-агыч кылдыгыңың 21-47, үлетпур кылдыгыңың 23-54, чагаа кылдыгыңың 41-27, информация база совет тургузу кылдыгыңың 20-60, корректорларыңы 27-41, бухгалтерияның 50-22, солун келбейн барганга 32-75 телефоңче долгар.

Тыа АССР-ниң Министрлер Чөвүлениниң Ном үндүрөр чер, полиграфиа болгаш ном салдымыңың талазы-биле эргелелиниң типографиясы. (Кызыл, Шелгинин-Кравченко кудумчуу, бажык № 1). ТС—01405.